

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

TLHAHLOBO TŠA NGWAGA LE NGWAGA TŠA

BOSETŠHABA

MPHATO WA 2

SEPEDI LELEME LA GAE

SETE YA 2: MOHLALA WA LEPHEPHE 2012

TLHAGO GO TŠHOMIŠO YA MEHLALA YA MAPHEPHE A NGWAGA LE NGWAGA TŠA BOSETŠHABA (ANA)

1. Tebelelo ka kakaretšo

Diteko tša ngwaga le ngwaga tša Bosetšhaba (ANA) ke Kelo ya semmušo ya mafelelo yeo e lekolago tsebo le mabokgoni ao barutwana ba mphato wa 1-6 le 9 ba swanetšego go di tšweletša mafelelong a mphato wo mongwe le wo mongwe.

Go thekga Kelo yeo barutwana ba e hwetšago go tšwa sekolong, le go netefatša gore barutwana ba hwetša boitshepho bjo nyakegago gore ba tšee karolo go tšwelela go Kelo ya ka ntle, diphanele tša barutiši le ditsebi tša dithuto ba hlama mehlala ya maphephe a dipotšišo tša melekwana ao barutiši ba ka a šomišago go ruta dithuto tša Dipalo le Maleme.

Mehlala ya maphephe a dipotšišo tša melekwana ye e hlamilwego go lebeletšwe mošomo wa kharikhulamo wa kotara ya 1, 2 le 3 ya ngwaga gomme melekwana wa ANA wa mphato wo mongwe le wo mongwe o šetše o filwe dikolo. Mehlala ya maphephe, go balwa le melekwana ya ANA ga di fetole tsela yeo barutiši ba elago barutwana nako le nako, fela di thuša go tšwetša kelo ya sekolong pele.

2. Sebopego sa mehlala ya dipotšišo

Mehlala ya maphephe e diretšwe go laetša dithekniki goba ditaele tša go fapafapana tšeo di šomišitšwego ge go elwa mabokgoni goba tsebo. Mohlala, mabokgoni goba tsebo ya diteng tše dingwe e ka elwa ka go šomiša (dipotšišo tšeo barutwana ba kgethago karabo ya maleba go dikarabo tšeo di filwego, goba yeo ba kgomagantšhago mantšu, ba feleletše mafoko, dipaterone bj.bj)

Ge barutiši le barutwana ba ka hwetša mehlala ya dipotšišo tšeo di botšišitšwego ka mekgwa ya go fapafapana, fela karabo e le ye tee, ba swanetše go kwešiša gore se se dirilwe ka boomo gomme barutwana ba swanetše go araba dipotšišo ka moka. Barutiši le barutwana ba swanetše go kwešiša gore se se diretšwe gore barutwana ba arabe dipotšišo tša mehlala wa lephephe. Go ba fa mekgwa ye e fapanego ya thekniki le setaele sa go botšiša dipotšišo go fa barutwana boitshepo bja go ngwala meleko/melekwana.

3. Kgokagano le didirišwa tše dingwe tša go rutwa le go ithuta

Dipotšišo tše dingwe tša mehlala wa lephephe di kgokagantšhitšwe ka boomo le dipuku tša barutwana tša go šoma, go lebeletšwe mphato wo o itšeng wa maleba, e le go leka go hlagiša tswalano le kamano ya maleba.

Mehlala ya lephephe e beakantšwe go lebeletšwe dinyakwa tša go tšweletšwa ka gare ga Setateme Sa Kharikhulamo ya Bosetšhaba Mphato wa R - 12, Setateme sa Pholisi sa Lenaneothuto le Kelo Mphato wa R - 3, le Setateme sa Protokholo le Kelo ya Bosetšhaba.

Ditokomane tše ka moka, gommogo tše dingwe tše dikolo di ka bago le tšona di bopa pankya ya maleba ya go nona ya didirišwa, go thuša barutiši ka peakanyo ya dithuto tša letšatši ka letšatši le mokgwa wa go hlama le go ngwadiša barutwana Kelo ya semmušo. (Kelo ya go ithuta).

4. Naa mehlala ye ya maphephe e ka šomišwa bjang?

Ge mehlala ya maphephe a mphato wo o itšego le thuto di kgobakantšhitšwe go sehlopha se tee, morutiši ga a swanela go fa barutwana gore ba arabe ka nako ye tee. Morutiši o swanetše go kgetha mehlala ya dipotšišo tše di lebanego le thuto yeo e beakantšwego ka nako ye e abilwego.

Ka hlokomelo kgetha dipotšišo tše itšego go tšwa go mehlala ya maphephe a dipotšišo goba sehlopha sa dipotšišo tše di laolegago di ka šomišwa magatong a go fapana a go ruta le go ithuta ka tsela ye e latelago.

Morutiši a ka šomiša ditselana tše:

- 4.1 Mathomong a thutwana bjalo ka teko ya **diagnostiki** go tseba bokgoni le mafokodi a barutwana. Diagnostiki e swanetše go fa barutwana dipolelo tša bokgoni le mafokodi a bona, le go thuša morutiši go hlama dithutwana tša maleba tše di laetšago mafokodi le go kgohlagantšha bokgoni. Teko ye ya diagnostiki e ka fiwa barutwana bjalo ka mošomo wa gae go boloka nako ya go fa ditaelo ka phapošing.
- 4.2 Nakong ya go ruta teko ya **formatife** e fiwa barutwana go lekodišiša ge barutwana ba tšweletša bokgoni le tsebo yeo e letetšwego ge thutwana e rutwa go ya pele, le go hlokomela gore ga go morutwana yoo a šalelago morago.
- 4.3 Mafelelong a thuto goba dithutwana tše dintši tša go fapana, bjalo ka teko ya **sammative** e fiwa barutwana go lekodišiša ge barutwana ba hweditše kwešišo gomme ba kgona go bontšha bokgoni le tsebo yeo ba ithutilego. Barutwana ba swanetše go hwetša dipolelo tša bona gomme morutiši a bone gore naa barutwana ba hloka thušo ka dikarabo dife tša thutwana.
- 4.4 Magatong ka moka barutwana ba swanetše ke go lekolwa go ya ka dithekniki tša go fapana tša mehuta ka moka ya dipotšišo, bjalo ka go kgetha karabo ya maleba, go tlatša karabo sekgobeng seo a se filwego, go fa karabo ka lentšu, bj.bj. Ge diteko tša **diagnostiki** le **formatife** di ka ba tše kopana go ya ka palo ya dipotšišo tše di filwego, fela ya **sammative** e tla akaretša dipotšišo tše dintši go lebeletšwe dithuto tše di rutilwego ka nako yeo. Taba ya bohlokwa ke gore barutwana ba hwetše nako ya go ithuta go araba dipotšišo tša moleko wa go swana le ANA.

5 Memorantamo le ditšhupatsela tša go araba dipotšišo

Mohlala wa dikarabo tša go fapafapana tše di letetšwego di laeditšwe mo go memorantamo. Barutiši ba swanetše go gopola gore memorantamo wo o ka se ke wa ba lapiša ka ge el le wa maleba. Maikemišetšo a memorantamo wo ke gofa barutiši tlhahlo e botse ya mokgwa wo barutwana ba ka fago dikarabo tša go fapafapana ka gona. Barutiši ba swanetše go tsenelela le go fa moputso ka mokgwa wa go amogelela le go putsa dikarabo tša go fapana go ya ka kwešišo ya barutwana.

6 Phethagatšo ya kharikhulamo

Go bohlokwa kudu gore kharikhulamo e swanetše go phethagatšwa ka moka mphatong wo mongwe le wo mongwe. Mehlala ya maphephe ya mphato ka moka le thuto ga di emele kharikhulamo ka moka, fela di laetša tsebo le bokgoni bjoo bana ba ka bo laetšago kotareng ya 1, 2 le 3 ka ngwaga. Mošomo wo barutwana ba swanetšego go o rutwa o laeditšwe ka gare ga Setatemente sa Pholisi sa Lenaneothuto le Kelo (SEPHOLEKE/CAPS).

7 Mafetšo

Maikemišetšo a Lefapa la Thuto ke go tšwetša kgatelopele ya magato le boleng bja bokgoni bja barutwana go mabokgoni a maleme le dipalo. Lefapa la thuto le šomiša ANA bjalo ka sedirišwa sa go lekola ge e le gore bokgoni bja barutwana bo a hlatloga, bo eme felo go tee goba bo a theoga. Dilete le dikolo di swanetše go fa barutiši thekgo le go didirišwa tšeo di hlokegago go dira gore thuto le go rutwa di hlatloge. Ka go šomiša mehlala ya maphephe a ANA bjalo ka didirišwa tšeo di tla thušago barutwana go ba le tsebo ya mekgwanakgwana yeo dipotšišo di ka botšišwago ka gona. Ge mehlala ya maphephe e ka dirišwa gabotse e ka thuša barutwana goba le tsebo le mabokgoni a go ithuta ao a okeditšwego ka mokgwa wa maleba gomme ba šoma gabotse dithutong tša bona le molekong wa ANA wo o tlogo.

Bala temana ya ka tlase gomme o arabe dipotšiso tša go e latela.

Nakong ya maikhutšo a Disemere, ba ga lapa la gaMphela ba ile ba rera go ya go etela ba gaMoloto kua Polokwane. Ba ile ba beakanya tša leeto la bona le bana. Mma o ile a ba pakela dikuku. Makgolo o logetše ba ga lapa la Moloto dij eresi. Yo mongwe le yo mongwe ka lapeng o ile a thoma go phutha merwalo ya tša leeto. Ba gaMphela ba rile ge ba fihla Polokwane, ba gaMoloto ba tšwa ka ntlong, ba ba amogela ka borutho le ka lethabo. Ba gaMphela ba nale bana ba bararo e lego Phuti, Tebogo le yo monyenyanane, e lego Palesa.

1.1 **Thalela karabo ya maleba.**

(Ba gaKomape, ba gaMphela, ba gaPhosa, le ba gaTladi) ba etetše ba gaMoloto.

1.2 **Feleletsa lefoko le ka go swaya X karabong ya maleba ka lepokising.**

khekhe

Mma o ile a ba pakela ...

dikuku

borotho

1.3 **Feleletša lefoko le ka lentšu la maleba go tšwa temaneng**

Ba ile ba beakanya tša _____ la bona le bana.

1.4 **Ageletša tihaka ya karabo ye e nepagetšego.**

Makgolo o logetše ba lapa la gaMoloto ...

- A Magogo
- B Dikuane
- C Dijeresi
- D Masokisi

1.5 Nomora mafoko a a latelago ka tatelano ya maleba go ya le ka temana. Ngwala dinomoro 1 - 4 go bapa le mafoko go laetša tatelano ya tše di diragetšego temaneng

- a. Mma o ile a ba pakela dikuku.
- b. Ba gaMoloto ba ile ba hlakanetša ba gaMphela.
- c. Ba ga lapa la gaMphela ba ile rera leeto Polokwane.
- d. Ba ile ba beakanya leeto la bona le bana.

2.1 Hlama lefoko ka lentšu le "ntlong"

2.2 Feleletša lefoko le ka tlase.

Ba ile ba phutha merwalo ka lebaka la gore

2.3 Ageletša tlhaka ya karabo ye e nepagetsego

Ba ga Moloto ba na le bana ba ...

- A babedi
- B bararo
- C bane
- D bahlano

2.4 Araba ka **Ee** goba **Aowa**

Ba gaMphela ba etetše ba gaMoloto go la Tshwane.

Karabo: _____

3.1 **Kgetha karabo ye nepagetšego go tše o di filwego**

Ba gaMphela ba ile ba amogelwa ka

(diletšwa, mmino, kopelo, lethabo)

Karabo : _____

3.2 **Feleletša lefoko le ka karabo ya maleba**

Leina la ngwana yo monnyane wa gaMoloto ke

3.3. **Ngwala karabo ye e nepagetsego**

Naa maina a bana ba bangwe ba gaMoloto ke bomang?

3.4 **Thalela karabo ye e nepagetšego lefokong.**

Ba ga Moloto ba be ba dula (Gauteng, Tshwane, Botswana, Polokwane).

3.5 Ageletša tlhaka ya karabo ye e nepagetšego.

Naa leeto le tšerwe kgweding efe?

A Disembere

B Septembere

C Juni

D Mmatšhe

4.1 Ngwalolla lefoko o diriše leswaodikga la maleba.

Mmapula o tšwa sekolong

4.2 Diriša leswaodikga le le nepagetšego lefokong le.

Naa ba gaMphela ba fihlile Polokwane ka nako mang

4.3 Aga mafoko o diriše maswaodikga a:

Fegelwana ,

Khutlo .

Leswaopotšišo ?

4.4 Diriša fegelwana mo go swanetšego

Mpho Mosima le Tebogo ke bagwera.

4.5 Thalela maswaodikga mafokong.

Phuti , Tebogo le Palesa ke bana ba gaMoloto.

Naa mma o pakile eng?

5.1 Ngwalolla maina a. Thoma ka tlhaka e kgolo.

1. polokwane
2. phosa
3. disembere

1. _____

2. _____

3. _____

5.2 **Ngwalolla mafoko a:**

1. Mma o pakile dikuku tša monate.
2. Naa ke bomang baeng ba ga Moloto?
3. Phuti, Tebogo le Palesa ba a raloka.

1. _____

2. _____

3. _____

5.3 **Ngwala maina a maswaodikga a :**

• _____

/ _____

? _____

5.4 **Ngwalolla lefoko ka nepagalo ya katološo ya mantšu**

Phutile palesa kebana bamothono.

6.1. **Tlatša lefoko le ka karabo ya maleba.**

Mma o **logaj** eresi.

Maabane mma o _____ j eresi.

6.2 **Ngwala mantšu a ka lebaka le le fetilego**

1. etela _____
2. goroga _____
3. paka _____

6.3. **Fetolela lefoko le ka lebaka le lefetilego**

Ba gaMphela ba etela kua Polokwane.

6.4 Ngwala mafoko o šomiša **madiri** a a latelago:

phuthile

dutše

6.5 Ageletša tlhaka ya lentšu le le nepagetšego.

Ba gaMphela ba rera go yo ... Polokwane.

- A etela
- B etetse
- C etelela
- D etile

7.1 Swaya tlhaka ya lefoko la mopeleto wo o nepagetšego.

- A Koko loga j eresi.
- B Koko o gola j eresi.
- C Koko o lola j eresi.
- D Koko o lologa j eresi.

7.2 Kgetha lentšu le le nepagetšego lefokong.

Bana ba gešo ke ba ba (tharo, tharro, raro, ratho).

Karabo : _____

7.3 Ngwala madiri a a latelago ka mopeleto wa maleba.

- a. bolale _____
- b. selape _____
- c. thaphu _____

7.4 Ageletša tlhaka ya karabo ye e nepagetšego.

Mosetsana o a

- A raluka
- B raloka
- C ralika
- D rraluka

7.5 Thalela lefoko le le nepagetšego.

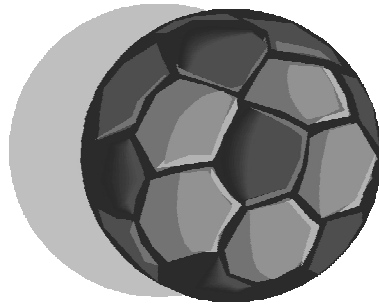
Tate o a nrata.

Tate o a nthata.

8. Ngwala temana ya methaladi e **4 - 5** ka ga moletlo wa gago wa matswalo

9. Lebedišiša papatšo ye gore o kgone go araba dipotšišo tša go e latela.

Papatšo ya maemo a godimo

E tlang ka moka!

Dihlopha: Khutšo le Kutlwano Praemari

Letšatšikgwedi: 14 Disemere 2012

Lefelo: Lepatlelong la Mmotong wa Perekisi

Nako: Iri ya 10 mesong

Tefo: Ba bagolo: **R50**

Ba banyenyane: **R25**

- 9.1 Go bapatswa eng papatsong ye?

Go bapatšwa _____.

9.2 Papatšo e re hola ka eng?

9.3 Tlatša dikgoba tše di tlogetšwego lefokong ka karabo ya maleba

Tefo ya go tsena ka mo papading ke _____
ba bagolo le _____ ba bannyane.

9.4 Efa leina la papatšo ye go bolelwago ka yona.

9.5 Ngwala methaladi ye ka bago 4-5 ka ga papatšo ye o e filwego ka godimo.
